

Deneyimi Olmayan Hastalarda; Kanal Tedavisi, Diş Çekimi ve İmplant Tedavilerinde Tecrübenin Dental Anksiyete Etkilerinin Değerlendirilmesi: Anket Çalışması

Mustafa Kamil KARAKUŞ¹ , Selahaddin BAŞYILDIZ²

¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, İstanbul, Türkiye

²Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hastaların kanal tedavisi, diş çekimi ve dental implant tedavilerine yönelik anksiyete seviyelerini değerlendirmek ve yaş, cinsiyet, eğitim durumu gibi demografik faktörler ile geçmiş klinik tedavi deneyimlerinin bu anksiyete düzeyleri üzerindeki etkilerini incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Araştırmaya toplam 205 birey katılmıştır. Katılımcıların demografik bilgileri, geçmiş kanal tedavisi, diş çekimi ve implantasyon öyküleri ile her bir spesifik diş hekimliği işlemine yönelik anksiyete düzeyleri anket aracılığıyla elde edilmiştir. Elde edilen verilerin istatistiksel analizinde bağımsız örneklem için Kruskal-Wallis testi, Mann-Whitney U testi ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; cinsiyetin diş çekimi ($p=0.004$) ve implant anksiyetesi üzerinde anlamlı bir etkisi bulunurken, kanal tedavisi anksiyetesinde cinsiyetler arası anlamlı bir fark görülmemiştir. Yaş faktörü implant ve çekim tedavilerinde de fark yaratmış olsa da sadece kanal tedavisi anksiyetesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmıştır ($p=0.035$). Geçmişte kanal(ort=13-12), çekim(ort=14.5-13) veya implant tedavisi(ort=15-16) yaptırmış olmanın, ilgili spesifik tedaviye yönelik anksiyete puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmadığı saptanmıştır($p=0,336$, $p=0,112$, $p=0,693$). Ayrıca; kanal tedavisi, diş çekimi ve implant tedavilerine duyulan anksiyete seviyeleri arasında pozitif ve istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki (korelasyon) bulunmuştur ($r = 0.645$, $p < 0.001$).

Sonuç: Yaş, cinsiyet ve eğitim durumu gibi demografik değişkenler spesifik dental anksiyete türleri üzerinde minimal farklılıklar yaratmaktadır. Ancak, hastaların daha önce spesifik bir diş tedavisi geçirmiş olmaları, o işleme duyulan korku veya anksiyeteyi anlamlı ölçüde değiştirmemektedir. Tedavi anksiyeteleri arasındaki güçlü pozitif korelasyon, bir diş hekimliği işlemine karşı kaygı duyan hastaların diğer işlemlere de yüksek kaygıyla yaklaşma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, anksiyete yönetiminin işlem türünden bağımsız olarak bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dental Anksiyete, Kanal Tedavisi, Diş Çekimi, Dental İmplant, Hasta Psikolojisi.